

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Niewypłacalność/upadłość](#) > [Italy](#)

Niewypłacalność/upadłość

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowanie upadłościowe można wszcząć wobec podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (osób fizycznych lub spółek), pod warunkiem że:

1. posiadały one majątek o wartości co najmniej 300 000 euro w okresie trzech lat poprzedzających złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości przymusowej lub zatwierdzenie układu z wierzycielami; albo
2. uzyskiwały one roczne dochody brutto w wysokości co najmniej 200 000 euro w każdym roku w okresie trzech lat poprzedzających złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości przymusowej lub zatwierdzenie układu z wierzycielami; albo
3. ich całkowite zadłużenie (w dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przymusowej lub zatwierdzenie układu z wierzycielami) wynosiło co najmniej 500 000 euro (niezależnie od daty powstania tego zadłużenia).

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć postępowanie upadłościowe?

a) Aby można było ogłosić upadłość przymusową, przedsiębiorca musi być niewypłacalny. Z wnioskiem o ogłoszenie upadłości może wystąpić:

- dłużnik (albo władze przedsiębiorstwa lub organy administracyjne nadzorujące i monitorujące przedsiębiorstwo);
- wierzyciel;
- prokurator.

Aby można było zawrzeć układ z wierzycielami (*concordato preventivo*), przedsiębiorca musi znajdować się w trudnej sytuacji (tj. mieć trudności finansowe, które nie są jednak na tyle poważne, by skutkowały jego niewypłacalnością) lub być niewypłacalny. Z wnioskiem o zatwierdzenie układu może wystąpić wyłącznie dłużnik.

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

Procedura obejmuje wszystkie składniki majątku, z wyjątkiem:

1. rzeczy i praw o charakterze ściśle osobistym;
2. świadczeń alimentacyjnych, pensji, świadczeń rentowych i emerytalnych, wynagrodzenia oraz dochodu dłużnika uzyskiwanego z tytułu wykonywania pracy do wysokości określonej przez sąd jako niezbędna do zapewnienia dłużnikowi i jego rodzinie środków utrzymania;
3. pożytków wynikających ze zgodnego z prawem użytkowania (*usufrutto legale*) przez dłużnika majątku

jego dzieci, majątku przeznaczonego na zaspokajanie potrzeb rodziny (*fondo patrimoniale*) oraz dochodu z takiego majątku, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 170 kodeksu cywilnego;

4. przedmiotów wyłączonych z zajęcia z mocy prawa.

Postępowanie obejmuje również cały majątek nabyty przez dłużnika po wszczęciu postępowania, z wyłączeniem zobowiązań zaciągniętych w celu nabycia i utrzymania tego majątku.

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

Syndyk (*amministrazione fallimentare*) – zarządca (*curatore*) – ma prawo/obowiązek zarządzać składnikami majątku, sprzedawać je i dzielić zyski między wierzycieli.

Dłużnik może zwrócić się do syndyka z prośbą o informacje oraz może kwestionować środki podjęte przez syndyka i przez sędziego-komisarza z naruszeniem prawa (nie może ich jednak kwestionować wyłącznie ze względów praktycznych).

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzytelności?

Dług i roszczenie wzajemne (*controcredito*) tej samej osoby związane z postępowaniem mogą zostać wzajemnie potrącone, jeżeli powstały przed wszczęciem postępowania.

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

Zasadniczo w chwili wszczęcia postępowania w sprawie przymusowej upadłości następuje zawieszenie umów. Syndyk może podjąć decyzję o przejęciu lub rozwiązaniu umowy.

W odniesieniu do niektórych rodzajów umów obowiązują przepisy szczególne. Umowy te, w zależności od przypadku, zostają automatycznie rozwiązane w wyniku wszczęcia postępowania w sprawie przymusowej upadłości albo są kontynuowane bez zawieszenia.

Zgodnie z ogólną zasadą dotyczącą układu z wierzycielami umowa obowiązuje dalej, chyba że dłużnik zwróci się do sądu o jej zawieszenie lub rozwiązanie.

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

Zazwyczaj po wszczęciu postępowania upadłościowego wierzyciel nie może wszcząć ani kontynuować postępowania egzekucyjnego ani postępowania w sprawie środków tymczasowych w odniesieniu do majątku będącego przedmiotem postępowania upadłościowego, chyba że syndyk podejmie decyzję o ich przejęciu.

Wierzyciele mogą podejmować czynności prawne po wszczęciu postępowania upadłościowego wyłącznie w przypadku, gdy syndyk dopuści się zaniechania, tj. (celowo lub nawet wskutek niedbalstwa) nie dokona danej czynności.

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Wszczęcie postępowania w sprawie przymusowej upadłości przerywa toczące się postępowania, które następnie można wznowić.

Powództwa wniesione przez wierzyciela przeciwko osobie, w odniesieniu do której sąd ogłosił następnie

upadłość, może kontynuować wyłącznie syndyk, według kolejności zaspokajania wierzytelności.

Dłużnik może interweniować tylko w wyjątkowych przypadkach.

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

W trakcie postępowania w sprawie przymusowej upadłości rada wierzycieli składa się z trzech lub pięciu wierzycieli i posiada szeroko zakrojone uprawnienia, w szczególności:

- zatwierdzanie transakcji, redukcji długu, kompromisu, pozasądowego rozstrzygnięcia sporu, uznawanie praw osób trzecich, wykreślanie hipoteki, zwrot przedmiotu zastawu, znoszenie zabezpieczeń, przyjmowanie spadków i darowizn oraz wszelkie inne czynności przekraczające zwykły zarząd;
- monitorowanie działań syndyka i możliwość zwracania się do sądu o jego zwolnienie z tej funkcji;
- zatwierdzenie planu likwidacji;
- upoważnianie syndyka do wykonywania lub rozwiązywania umów trwających w dniu wszczęcia postępowania w sprawie przymusowej upadłości;
- uczestniczenie w sporządzaniu spisu inwentarza majątku upadłego;
- uzyskiwanie dostępu do wszystkich dokumentów związanych z postępowaniem;
- upoważnianie syndyka do wyłączenia z masy upadłości lub do zaniechania likwidacji jednego składnika majątku lub większej liczby składników majątku, jeżeli ich likwidacja wydaje się rażąco krzywdząca;
- zwracanie się do sędziego-komisarza o wstrzymanie sprzedaży składników majątku.

Poza wymienionymi powyżej czynnymi uprawnieniami administracyjnymi rada wierzycieli formułuje również opinie dotyczące środków podejmowanych przez sędziego-komisarza lub przez sąd, mianowicie:

- upoważnia wierzycieli (zastawników) do sprzedaży składników majątku stanowiących przedmiot zastawu (*pegno*);
- upoważnia sędziego-komisarza do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa (rada wierzycieli musi wyrazić pozytywną opinię na temat dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa);
- upoważnia sędziego-komisarza do wydzierżawienia przedsiębiorstwa (rada wierzycieli musi wyrazić pozytywną opinię na temat dzierżawy).

Radę wierzycieli powołuje się w drodze orzeczenia zatwierdzającego, wydanego w ramach ustaleń upadłościowych z wierzycielami, i wykonuje ona te same uprawnienia, o ile to możliwe.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

Syndyk może (po uzyskaniu uprzedniej zgody):

- nadal prowadzić przedsiębiorstwo lub wybrane części przedsiębiorstwa;
- wydzierżawić przedsiębiorstwo lub wybrane części przedsiębiorstwa;
- sprzedać wszystkie składniki majątku w celu dokonania podziału zysków między wierzycieli;
- odstąpić od sprzedaży lub pozyskania składników majątku o niskiej wartości.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Każdy wierzyciel, niezależnie od jego pozycji w kolejności zaspokajania wierzytelności i kwoty wierzytelności, może zwrócić się do sądu o wszczęcie przeciwko dłużnikowi postępowania w sprawie upadłości przymusowej. Wierzyciel nie musi posiadać tytułu egzekucyjnego; istotne jest natomiast przedstawienie dowodów z dokumentów na poparcie roszczenia.

Wszyscy wierzyciele (w tym ci, którzy wystąpili o ogłoszenie upadłości, a sąd przychylił się do ich wniosku) muszą zgłosić swoje wierzytelności po wszczęciu postępowania.

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

Przy zgłaszaniu wierzytelności nie istnieje przymus adwokacki.

Do zgłoszenia należy załączyć dowody z dokumentów na poparcie roszczenia i należy dokonać go drogą elektroniczną (certyfikowaną pocztą elektroniczną na adres syndyka).

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszków masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchę roszczeń i praw wierzycieli?

Zyski ze sprzedaży składników majątku dzieli się między wszystkich wierzycieli stosownie do ich pozycji w kolejności zaspokajania wierzytelności.

Kwoty te zazwyczaj wypłaca się w następującej kolejności:

1. wierzytelności podlegające wcześniejszemu odliczeniu,
2. wierzytelności uprzywilejowane (prawo przyznaje pierwszeństwo hipotekom, papierom wartościowym oraz ogólnym lub specjalnym roszczeniom uprzywilejowanym w odniesieniu do części lub całości aktywów),
3. wierzytelności niezabezpieczone,
4. wierzytelności odroczone.

Jeżeli (jak ma to miejsce w większości przypadków) zyski te okażą się niewystarczające do zaspokojenia wszystkich wierzytelności, uzyskanych środków nie dzieli się proporcjonalnie do kwoty wierzytelności, lecz zgodnie z ustaloną wcześniej kolejnością zaspokajania wierzytelności. Następnie, w ramach każdej kategorii wierzytelności, przestrzega się zasady równego traktowania, co oznacza, że środki rozdziela się według wartości wierzytelności.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

Postępowanie w sprawie upadłości przymusowej zostaje zakończone, gdy:

- nie zostaną zgłoszone żadne wierzytelności;
- wszystkie wierzytelności zostaną zaspokojone;
- wszystkie zyski ze sprzedaży majątku zostaną podzielone;
- zostanie potwierdzone, że nie pozostały składniki majątku, które można byłoby sprzedać, ani inne kwoty do odzyskania.

W przypadku zajęcia lub konfiskaty mienia na mocy przepisów antymafijnych zakończenie postępowania podlega szczególnym środkom.

Po zakończeniu postępowania w sprawie upadłości przymusowej dłużnik uzyskuje na nowo zdolność procesową oraz może nabywać składniki majątku, które nie podlegają już zajęciu przez syndyka.

Układ z wierzycielami i ustalenia dotyczące upadłości przymusowej kończą się wraz z zatwierdzeniem porozumienia między dłużnikiem a wierzycielami. Jednakże, gdy układ wymaga upłynnienia aktywów (*concordato liquidatorio*), procedurę kontynuuje się, dokonując sprzedaży aktywów, i kończy się ją, gdy wszystkie aktywa zostaną sprzedane, a zyski rozdzielone pomiędzy wierzycieli.

Po zakończeniu układu z wierzycielami i ustaleń dotyczących upadłości przymusowej dłużnik zostaje zwolniony ze wszystkich długów.

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania

upadłościowego?

Po zakończeniu postępowania w sprawie upadłości przymusowej wierzyciele mogą wytoczyć przeciwko dłużnikowi powództwo w celu odzyskania niezaspokojonego długu (tj. części długu, której syndyk nie spłacił), chyba że dłużnika zwolniono z długu – w takiej sytuacji wierzycielom nie przysługują przeciwko niemu żadne roszczenia.

Po zawarciu układu z wierzycielami wierzycielom nie przysługują żadne roszczenia przeciwko dłużnikowi. Jeżeli jednak dłużnik nie wykona swoich zobowiązań, wierzyciele mogą wystąpić o uchylenie układu; wniosek należy złożyć w ciągu jednego roku od terminu ustalonego dla ostatniego zobowiązania w ramach układu. Uchylenie układu nie jest dozwolone, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma niewielkie znaczenie.

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

Koszty postępowania upadłościowego pokrywa się w toku postępowania z zysków ze sprzedaży majątku.

Jeżeli nie ma żadnego majątku, wynagrodzenie syndyka i poniesione przez niego koszty pokrywa się z budżetu państwa.

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżania lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

Czynności, które są wolne od opłat, i płatności dokonane przez dłużnika po złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie upadłości przymusowej lub w ciągu dwóch lat je poprzedzających nie mają mocy prawnej wobec wierzycieli.

Czynności dokonane przez dłużnika po złożeniu wniosku o upadłość przymusową, w roku je poprzedzającym lub w kolejnych sześciu miesiącach następujących po tym roku mogą zostać uchylone, w zależności od przypadku.

Czynności prawne dokonane przez dłużnika po wszczęciu postępowania są nieważne.

Czynności przekraczające zwykły zarząd podjęte w trakcie zawierania układu z wierzycielami i bez zgody sądu są nieważne.

Ostatnia aktualizacja: 23/06/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.